

nens hela fyrktal, eller i något fall för högre röstetal än det, som motsvarar ett tusen fyrkar.

Der för — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — bestämda grunden.

Häraf möjligen föranledda ändringar i öfriga paragrafer anhålles, att utskottet måtte verkställa.

Stockholm den 15 februari 1898.

M. Dahn.

N:o 208.

Af friherre **I. von Knorring m. fl.**, *i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af §§ 11, 21, 59 och 73 i förordningen om kommunalstyrelse på landet.*

Sedan flertalet af landsbygdens representanter inom Andra Kammaren under en lång följd af år uttalat sig för en begränsning af den kommunala rösträtten inom landskommunerna, beslöt omsider Riksdagen år 1894 att afgifva en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utredning och framläggande af förslag i ämnet. I den kongl. proposition, som med anledning häraf aflåtits till innevarande Riksdag, har emellertid Kongl. Maj:t föreslagit en begränsning af rösträtten endast för aktiebolag, hvarvid Kongl. Maj:t dock ansett, att dessas rösträtt för jordbruksfastighet bör lemnas oförändrad. Kongl. Maj:t visar sig således benägen blott för en *partiel* lösning af frågan. Visserligen föreslås äfven en till utseendet mera allmänt gällande bestämmelse, nemligen den, att rösträtt icke må af någon utöfvas för större röstetal, än

som sammanlagdt tillkommer öfriga röstegande inom en kommun. Men denna bestämmelse saknar praktisk betydelse, då, såsom herr statsrådet och chefen för civildepartementet i sitt anförande till statsrådsprotokollet rörande denna fråga sjelf medgifver, förutsättningarna för bestämmelsens tillämplighet endast undantagsvis komma att föreligga. Såsom skäl för att låta en lösning af frågan *i dess helhet* anstå, angifves i samma anförande, att frågan om sättet för en lämplig begränsning af den kommunala rösträtten på landet nära beröres af Riksdagens framställning till Kongl. Maj:t genom skrifvelse den 5 maj 1897 om förslag till särskild kommunalskattelag och Kongl. Maj:ts med föranledande deraf vidtagna åtgärd att tillsätta en komité.

Undertecknade äro af den åsigten, att en lösning af frågan *i dess helhet* är af behovet påkallad, och kunna ej tillerkänna det anförda skälet för uppskof sådan betydelse, att framläggandet af ett mera omfattande förslag derigenom bort förhindras. Den nyligen väckta frågan om särskild kommunalskattelag är utan tvifvel så svårlöst, att det torde vara förenadt med en stor tidsutdrägt att komma till ett definitivt afgörande deraf. Med fäst afseende härå äfvensom å den allmänna erfarenheten, att reformer behöfva lång tid för att mogna, hvarpå just den kommunala rösträttsfrågans behandling under trettio år lemna ett ojäfaktigt bevis, våga vi hysa den meningen, att återopade förhållande ej bör utgöra ett hinder för ett fullständigt upptagande och afgörande af denna fråga vid nuvarande tidpunkt. Besluter man nya stadganden rörande ifrågavarande rösträtt och skulle en möjligen i framtiden antagen särskild kommunalskattelag kräfva deras förändring, undergå de ej ett sämre öde än flere andra lagbestämmelser, som under senare tiden blifvit antagna och sedermera förändrade.

Under den tid, som frågan om den kommunala rösträttens begränsning stått på dagordningen, har Andra Kammaren upprepade gånger visat sig hylla den åsigten, att ej någon inom en landskommun bör utöfva rösträtt för ett större antal röster, än som svarar mot en tiondedel af kommunens hela fyrktal. Samma åsigt torde äfven nu förefinnas hos kammarens majoritet. Vi hafva därför ej tvekat att i nedanstående förslag antaga denna princip för rösträttens begränsning, likväl med den afvikelse, som föranledes deraf, att aktiebolag, hvilka på landsbygden liksom i städerna alltjemt förökas och i vissa delar af landet äfven inköpa stora arealer jordbruksfastighet, skulle med en sådan begränsning ändock i ett större antal kommuner blifva öfvermågtiga. Man kan derjemte med afseende å dem ej underlåta beakta, att ett bolag är genom sina för inkomst taxerade tjenstemän, hvilka

böra hafva samma kommunala intressen som bolaget sjelft, i tillfälle att mycket föröka sitt inflytande inom en kommun. Vi anse därför lämpligt att, i likhet med Kongl. Maj:t, föreslå, det aktiebolag ej får utöfva rösträtt inom en landskommun för ett större antal röster, än som svarar mot en tjugonedel af kommunens hela fyrktal, men att, i motsats till hvad Kongl. Maj:t föreslår, ej medgifva undantag från denna bestämmelse med afseende å dess rösträtt för jordbruksfastighet.

På grund af det anförda tillåta vi oss hemställa,

att Riksdagen måtte besluta, det § 11 i kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 erhåller följande lydelse:

Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal; dock må ej någon utöfva rösträtt för mer än en tiondedel och ej aktiebolag för mer än en tjugonedel af kommunens hela fyrktal.

Der för deltagande — — — — —
— — — — — grunden.

Den omredigering af öfriga §§ i nämnda kongl. förordning, som ofvanstående förändring af §§ 11 kan föranleda, torde lagutskottet verkställa.

Stockholm den 14 februari 1898.

I. v. Knorring.

Hans Andersson.

Ivar Månsson.

P. Pehrson,
Törneryd.

Ola Persson.

Oscar Larsson.

Olof Persson.

B. Dahlgren.

A. G. Gyllensvärd.

A. P. Gustafsson.

Carl Johansson,
Afösä.

J. Bengtsson.

A. P. Johansson.

Emil Olsson.

Per Jönsson.

Pehr Pehrsson.

C. E. Johansson.

A. R. B. Petersson.

Elof Nilsson.

Adolf Ericson.

C. F. Petersson.

Anders Olsson,
Tyllered.

*Pehr Andreasson.**K. E. Holmgren*
i Hillebola.*A. G. Olsson,*
Frösvi.*Nils Svensson.**David Holmgren.**Per Ersson.**Sam. Söderberg.**Oskar Érickson.**W. Bengtsson.**Magnus Andersson*
i Löfhult.*J. Johanson,*
Walared.*Alfred Petersson.**Johan Petersson*
i Boestad.*J. E. Olsson.**L. Dahlstedt.**Jöns Andersson.**J. Johnsson.**Joh:s Nilsson.**Sven Arnoldsson.**Ad. Johansson,*
Möllstorp.*Nils Anderson,*
Lydde.*Esbjörn Persson.**Gustaf Odqvist.**C. W. Hultstein.**Nils Åkesson.**L. M. Kruse.**Nils Jönsson.**Robert Eklundh.*